

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2011
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.07.2012
Avaldamismärge:	RT I, 18.03.2011, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
09.03.2011 otsus nr 860

Keeleseadus

Vastu võetud 23.02.2011

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse eesmärk

Seaduse eesmärk on arendada, säilitada ja kaitsta eesti keelt ning tagada eesti keele kasutamine peamise suhtluskeelena kõikides avaliku elu valdkondades.

§ 2. Seaduse reguleerimisala

(1) Seaduses reguleeritakse eesti keele ja võõrkeelte kasutamist suulises ja kirjalikus asjaajamises, avalikus teabes ja teeninduses, eesti viipekeele ja viibeldud eesti keele kasutamist, eesti keele oskuse nõudeid ja hindamist, seaduses ja seaduse alusel sätestatud nõuete täitmise riiklikku järelevalvet ning vastutust seaduse nõuete rikkumise eest.

(2) Eraõiguslike juriidiliste isikute ja füüsiliste isikute keelekasutust reguleeritakse, kui see on õigustatud põhiõiguste kaitseks või avalikes huvides. Avalikud huvid käesoleva seaduse tähenduses on ühiskonna turvalisus, avalik kord, avalik haldus, haridus, tervishoid, tarbijakaitse ja tööohutus. Eesti keele kasutamise ja keeleoskuse nõue peab olema põhjendatud ning proportsionaalne taotletava eesmärgiga ega tohi moonutada piiratavate õiguste olemust.

(3) Võõrkeelt, sealhulgas vähemusrahvuse keelt kasutavate isikute õigused tagatakse kooskõlas teiste seaduste ning välislepingutega. Võõrkeelte toetamise meetmed ei tohi kahjustada eesti keelt.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

2. peatükk Keelepoliitika ja keelevaldkonna juhtimine

§ 3. Eesti keele staatus

- (1) Eesti riigikeel on eesti keel.
- (2) Eesti viipekeel on iseseisev keel ning viibeldud eesti keel on eesti keele esinemiskuju.
- (3) Riik toetab eesti keele piirkondlike erikujude (edaspidi *murdekeel*) kaitset, kasutamist ja arendamist.

§ 4. Ametlik ja avalik keelekasutus ning eesti kirjakeele norm

(1) Ametlik keelekasutus on riigi ametiasutuse ja valitsusasutuse hallatava riigiasutuse (edaspidi *riigiasutus*) ning kohaliku omavalitsuse ametiasutuse ja kohaliku omavalitsuse ametiasutuse hallatava asutuse (edaspidi *kohaliku omavalitsuse asutus*), notari, kohtutäituri ja vandetõlgi ning nende büroo või muu avaliku halduse ülesandeid täitma volitatud asutuse, kogu või isiku dokumentide, veebilehe, siltide, viitade ja teadaannete keelekasutus. Ametlik keelekasutus peab vastama eesti kirjakeele normile (edaspidi *kirjakeele*

norm). Murdekeele põlisel kasutusel võib kirjakeele normi kohasele tekstile lisada samasisulise teksti vastavas murdekeeles.

(2) Kirjakeele normi all mõistetakse õigekirjutuslike, grammatiliste ja sõnavaraliste normingute ja soovitude süsteemi. Kirjakeele normi rakendamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(3) Muudes avalikkusele suunatud tekstides, millele ei kohaldata ametliku keelekasutuse nõuet, sealhulgas eesti keele kasutamisel meedias, järgitakse keelekasutuse head tava.

§ 5. Võõrkeel ja vähemusrahvuse keel

(1) Iga muu keel peale eesti keele ja eesti viipekeele on võõrkeel.

(2) Vähemusrahvuse keel on võõrkeel, mida vähemusrahvusest isikud on Eestis põliselt kasutanud emakeelena.

(3) Vähemusrahvusest isik käesoleva seaduse tähenduses on Eesti kodanik, kes omab kauaaegseid, kindlaid ja kestvaid sidemeid Eestiga ning erineb eestlastest keele poolest.

§ 6. Keelevaldkonna korraldamine

(1) Keelevaldkonda, sealhulgas keeleõpet, eestikeelse oskussõnavara ja eesti keelele suunatud keeletehnoloogia arendamist ning rakendamist ja eesti keele alast teadus- ja arendustegevust suunab ja koordineerib Haridus- ja Teadusministeerium.

(2) Riik toetab eestikeelse laiale kasutajaskonnale suunatud ja õppeotstarbelise tarkvara kasutamist.

§ 7. Eesti keelenõukogu

Eesti keelenõukogu nõustab Vabariigi Valitsust keelepoliitika arendamisel ja elluviimisel. Vabariigi Valitsus kehtestab Eesti keelenõukogu põhimääruse ning kinnitab haridus- ja teadusministri ettepanekul selle koosseisu ja esimehe.

3. peatükk Suuline ja kirjalik asjaajamine

§ 8. Õigus eestikeelsele suulisele ja kirjalikule asjaajamisele ja teabele

(1) Igäihel on õigus eestikeelsele suulisele ja kirjalikule asjaajamisele (edaspidi koos *asjaajamine*) riigiasutuses, sealhulgas Eesti välisesinduses, kohaliku omavalitsuse asutuses, notari, kohtutäituri ja vandetõlgi juures ning nende büroos, kultuuriomavalitsuses ning Eestis registreeritud muus asutuses, äriühingus, mittetulundusühingus ja sihtasutuses.

(2) Kurdi või vaegkuulja eesti viipekeelse ja viibeldud eestikeelse suulise asjaajamise õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutustes tagatakse tõlketeenuse võimaldamisega õigusaktides sätestatud korras.

(3) Töötajale ja teenistujale tagatakse eestikeelne tööalane teave, kui seadus ei sätesta teisiti.

§ 9. Vähemusrahvuse keele kasutamise õigus

(1) Omavalitsusüksuses, kus vähemalt pooled püsielanikud on vähemusrahvusest, on igäihel õigus pöörduda selle omavalitsusüksuse territooriumil tegutseva riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse poole ning saada nendelt ja nende teenistujalt ja töötajalt eesti keeles antavate vastuste kõrval ka vastuseid selle vähemusrahvuse keeles.

(2) Omavalitsusüksuse püsielanik käesoleva seaduse tähenduses on Eesti kodanik, alalist elamisõigust omav Euroopa Liidu kodanik ja tema perekonnaliige või pikaajalise elaniku elamisloa alusel Eestis elav välismaalane, kelle püsiv elukoht, see on elukoht, mille andmed on kantud Eesti rahvastikuregistrisse (edaspidi *rahvastikuregister*), asub kõnealusel vallas või linnas.

(3) Vähemusrahvusest püsielanike osakaalu määramisel omavalitsusüksuses lähtutakse rahvastikuregistri andmetest kõnealusel aasta 1. jaanuari seisuga.

§ 10. Asjaajamiskeel

(1) Riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine toimub eesti keeles. Eestikeelse asjaajamise nõue laieneb ka riigi enamusosalusega äriühingule, riigi asutatud sihtasutusele ja riigi osalusega mittetulundusühingule.

(2) Kaitseväge ja Kaitseliidu teenistus- ja käskluskeel on eesti keel.

(3) Kohtueelse menetluse ja kohtumenetluse keelekasutus sätestatakse asjakohaste seadustega.

(4) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse ametnik esineb Eesti eestikeelses meedias eesti keeles.

§ 11. Püsielanike keele kasutamine asjaajamiskeelena

Omavalitsusüksuses, mille püsielanike enamiku keel ei ole eesti keel, võib kohaliku omavalitsuse sisemise asjaajamise keelena selle kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekul ja Vabariigi Valitsuse otsusel kasutada lisaks eesti keelele omavalitsusüksuse püsielanike enamiku keelt.

§ 12. Asjaajamine võõrkeeles

(1) Kui riigiasutusele või kohaliku omavalitsuse asutusele esitatakse võõrkeelne avaldus või muu dokument, on asutusel õigus nõuda dokumendi esitajalt selle tõlget eesti keelde, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud juhul. Tõlke nõudmisest antakse avalduse või muu dokumendi esitajale viivitamata teada.

(2) Seaduses sätestatud juhtudel on riigiasutusel või kohaliku omavalitsuse asutusel õigus nõuda tõlke notariaalset kinnitamist. Kui nõutud tõlget ei esitata, võib riigiasutus või kohaliku omavalitsuse asutus dokumendi tagastada või esitaja nõusolekul ja kulul tõlkida.

(3) Riigiasutus või kohaliku omavalitsuse asutus vastab võõrkeelsele dokumendile eesti keeles, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud juhul. Kui dokumendi saaja avaldab soovi saada võõrkeelset vastust, siis võidakse vastus võõrkeelde tõlkida dokumendi saaja kulul. Dokumendi saaja ja riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse asutuse kokkuleppel võib võõrkeelsele dokumendile vastata mõlemale poolele arusaadavas võõrkeeles.

(4) Suulisel asjaajamisel riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse teenistuja ning töötajaga, samuti Eesti Vabariigi välisesinduses ning notari, kohtutäituri ja vandetõlgiga ning nende büroos võib poolte kokkuleppel kasutada ka võõrkeelt. Kui kokkulepet ei saavutata, suheldakse tõlgi vahendusel ning kulud katab eesti keelt mittevaldav isik, kui seadusega ei sätestata teisiti. Käesolevat lõiget ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud juhul.

§ 13. Välissuhtluse keel

Riigiasutusel ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning nende avalikul teenistujal ja töötajal on õigus kasutada välissuhtluses mõlemale poolele sobivat keelt.

§ 14. Aruandluse keel

Eestis registreeritud asutus, äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus ja füüsilisest isikust ettevõtja esitavad seadustega ettenähtud aruanded eesti keeles.

§ 15. Pitsati, templi ja kirjalangi keel

Eestis registreeritud asutuse, äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja avalikus suhtluses kasutatav pitsat, tempel ja kirjalank on eestikeelsed. Eestikeelsele tekstile võib asutus, äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus või füüsilisest isikust ettevõtja lisada tõlke võõrkeelde. Suhtlemisel välisriigi isikuga, samuti välissuhtluses võib kasutada võõrkeelset kirjalanki.

4. peatükk

Eestikeelne teave ja teenindamine

§ 16. Teabekeel

(1) Avalikku kohta paigaldatud viidad, sildid, ettevõtte liiginimetus ja välireklaam, sealhulgas poliitilise agitatsiooni eesmärgil paigaldatud välireklaam, ning juriidilise isiku teadaanded peavad olema eestikeelsed.

(2) Avalikku kohta paigaldatud viitadele, siltidele, ettevõtte liiginimetusele ja välireklaamile võib lisada teksti tõlke võõrkeelde, kusjuures eestikeelne tekst peab olema esikohal ega tohi olla halvemini vaadeldav kui võõrkeelne tekst.

(3) Kaubamärgi kasutamisel isiku tegevuskoha tähisena või välireklaamis tuleb kaubamärgi võõrkeelne osa, mis sisaldab olulist teavet tegevuskoha, pakutava kauba või teenuse kohta, esitada ka eestikeelsena, kahjustamata seejuures kaubamärgi eristusvõimet ja kohaldamata käesoleva paragrahvi lõiget 2. Nimetatud teabe võib esitada ka tegevuskoha sissepääsu juures.

(4) Kui Eestis registreeritud asutusel, äriühingul, mittetulundusühingul, sihtasutusel või füüsilisest isikust ettevõtjal on avalikkusele suunatud võõrkeelne veebileht, peab see sisaldama vähemalt kokkuvõtvat eestikeelset teavet tema tegevusvaldkonna või pakutavate kaupade või teenuste kohta.

(5) Avalikel üritustel peab korraldaja tagama olulise võõrkeelse teabe tõlke eesti keelde.

§ 17. Tarbija õigus eestikeelsele teabele

(1) Kaupade ja teenuste tarbijal on õigus eestikeelsele teabele ja teenindamisele tarbijakaitseseaduse alusel.

(2) Isikul, kes ei ole tarbija tarbijakaitseseaduse § 2 punkti 1 tähenduses, on õigus saada kauplejaltp kauba või teenuse omaduste ja kasutamistingimuste kohta eestikeelset teavet.

§ 18. Audiovisuaalse teose, tele- ja raadiosaate ning reklaami võõrkeelse teksti tõlge

(1) Audiovisuaalse teose, sealhulgas saate ja reklaami üldsusele kättesaadavaks tegemisel tagab audiovisuaalmeediateenuse osutaja või ettevõtja, et võõrkeelsele tekstile on lisatud sellele sisult ja vormilt vastav eestikeelne tõlge.

(2) Eestikeelset tõlget ei nõuta keeleõppesaadete, vahetult taasedastatavate saadete või omatoodetud võõrkeelsete uudiste diktoriteksti ja otsesaadete puhul. Nimetatud eestikeelse tõlketa võõrkeelsete uudiste ja otsesaadete maht ei tohi ületada kümme protsenti nädala omatoodangu mahust.

(3) Eestikeelset tõlget ei nõuta võõrkeelsele kuulajale suunatud raadiosaadete puhul. Eestikeelses raadiosaates sisalduvad võõrkeelsed kõnetekstid tõlgitakse eesti keelde.

§ 19. Lepingu keel

Tööleping ja võlaõigusseaduse alusel sõlmitud leping, mis lepingu ühe poole jaoks ei seondu majandus- ja kutsetegevusega, samuti avaliku teenuse osutamise leping sõlmitakse eesti keeles, kui osapooled ei lepi kokku mõne muu keele kasutamises.

§ 20. Nimed

(1) Kohanime kirjutamisel lähtutakse kohanimeseaduses sätestatust.

(2) Isikunime kirjutamisel lähtutakse nimeseaduses sätestatust.

(3) Ärinime kirjutamisel lähtutakse äriseadustikus sätestatust.

(4) Eesti koha-, isiku- ja ärinime, asutuse või mittetulundusühingu ja sihtasutuse nime rahvusvaheline ladinatäheline kuju on samane Eestis kasutatavaga. Muud tähestikku kasutavas keeles rakendatakse nimeseaduse alusel kehtestatud ümberkirjutusreegleid.

§ 21. Eesti seadusandliku kogu nime kasutamine

(1) Eesti seadusandliku kogu nime Riigikogu ei tõlgita ning see kirjutatakse ladina tähestikku kasutavas võõrkeeles samaselt eesti keelega, muud tähestikku kasutavas keeles vastavuses nimeseaduse alusel kehtestatud ümberkirjutusreeglitega.

(2) Eesti seadusandliku kogu nime Riigikogu võib mitteametlikus kasutuses asendada sõnaga „parlament” nii eesti keeles kui ka võõrkeeles.

§ 22. Riiklik registreerimismärk

Riikliku registreerimismärgi tähelises osas võib kasutada ainult ladina tähti.

5. peatükk

Eesti keele oskus, selle hindamine ja kontrollimine

§ 23. Eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded

(1) Avalik teenistuja, riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse töötaja, samuti avalik-õigusliku juriidilise isiku ja selle asutuse töötaja, avalik-õigusliku juriidilise isiku liige, notar, kohtutäitur, vandetõlk ja nende büroo töötaja peavad oskama ja kasutama eesti keelt tasemel, mis on vajalik teenistuskohustuste või tööülesannete täitmiseks.

(2) Äriühingu, mittetulundusühingu ja sihtasutuse töötajale ning füüsilisest isikust ettevõtjale ja tema töötajale, samuti seadusest tuleneva kohustusliku liikmesusega mittetulundusühingu juhatuse liikmele kehtestatakse eesti keele oskuse nõuded, kui see on õigustatud avalikes huvides.

(3) Kohustusliku keeleoskustaseme määramisel võetakse aluseks Euroopa Nõukogu koostatud Euroopa keeleõppe raamdokumendis määratletud keeleoskustasemed, mille kirjeldus esitatakse käesoleva seaduse lisa 1.

(4) Avaliku teenistuja, töötaja ja füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded [kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega](#). Määruses reguleeritakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikute eesti keele oskuse ja kasutamise nõudeid, lähtudes töö iseloomust ja töö- või ametikoha keelekasutusolukorrast.

(5) Eesti keele oskuse nõudeid ei kohaldata isikule, kes töötab Eestis tähtajaliselt väliseksperdi või välisspetsialistina. Välisõppejõule ja välisteadustöötajale ei kohaldata eesti keele oskuse nõudeid, kui ta on Eestis töötanud vähem kui viis aastat.

§ 24. Eesti keele tasemeeksam

(1) Eesti keele oskust hinnatakse tasemeeksamil.

(2) Tasemeeksamite läbiviijate ja hindajate loetelu kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga.

(3) Tasemeeksameid korraldava asutuse määrab ja eksamite ülesehituse ning läbiviimise korra [kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega](#).

§ 25. Eesti keele tasemeeksami tulemuse vaidlustamine

(1) Kui eksaminand ei ole rahul tasemeeksami tulemusega, on tal õigus 30 päeva jooksul pärast selle teatavaks tegemist esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile vaie.

(2) Tasemeeksamite tulemuste kohta esitatud vaiete läbivaatamiseks moodustatakse tasemeeksamite vaidekomisjon, mille koosseisu kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga.

(3) Vaidekomisjon lahendab vaide 30 päeva jooksul pärast selle saamist ning teeb ühe järgmistest otsustest:

- 1) jätta vaie rahuldamata;
- 2) rahuldada vaie ning teha vajaduse korral tasemeeksameid korraldava asutuse juhile ettekirjutus eesti keele tasemetunnistuse väljastamiseks.

§ 26. Eesti keele oskuse tõendamise erisused

(1) Võõrkeelse põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamisel väljastatakse eesti keele kui teise keele eksami sooritanule eesti keele tasemeeksami tunnistus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud korras.

(2) Kodakondsuse taotleja eesti keele eksami ja eesti keele tasemeeksami ühitamise tingimused [kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega](#).

(3) Eesti keele tasemeeksamit ei pea sooritama isik, kes on omandanud hariduse eesti keeles vähemalt ühel järgmistest tasemetest:

- 1) põhiharidus;
- 2) üldkeskharidus;
- 3) põhihariduse baasil kutsekeskharidus;
- 4) põhihariduse baasil keskeriharidus;
- 5) kõrgharidus.

(4) Haridus loetakse omandatuks eesti keeles, kui vähemalt 60 protsenti õppetööst toimus eesti keeles.

(5) Eesti keele tasemeeksamit ei pea sooritama isik, kes on sooritanud eestikeelse kutseeksami ja töötab kutsetunnistusel märgitud kutsealal.

§ 27. Eesti keele tasemetunnistus

(1) Eesti keele tasemeeksami sooritanud isikule väljastab tasemeeksameid korraldava asutuse juht eesti keele tasemetunnistuse, mille vormi ja väljastamise korra [kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega](#).

(2) Eesti keele tasemeeksamite ja -tunnistuste üle arvestuse pidamiseks asutab Vabariigi Valitsus riigi infosüsteemi kuuluva andmekogu (edaspidi *tasemeeksamite ja -tunnistuste andmekogu*).

(3) Tasemeeksamite ja -tunnistuste andmekogu põhimääruse [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

(4) Tasemeeksamite ja -tunnistuste andmekogu vastutav töötaja on Haridus- ja Teadusministeerium.

(5) Tasemeeksamite ja -tunnistuste andmekogus olevatele andmetele on juurdepääsuõigus andmekogusse kantud isikul teda puudutavatele andmetele, samuti teistel isikutel seaduse või välislepinguga ettenähtud ülesannete täitmiseks.

§ 28. Tasemeeksamile saatmine ja eesti keele tasemetunnistuse või enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistuse kehtetuks tunnistamine

(1) Kui riiklikku järelevalvet tegeval ametiisikul (edaspidi *keeleametnik*) on riikliku järelevalve käigus tekkinud põhjendatud kahtlus, et kontrollitava isiku keeleoskus ei vasta õigusaktides talle kehtestatud keeleoskustaseme nõuetele, saadetakse isik keeleametniku ettekirjutusega tasemeeksamile.

(2) Tasemeeksamile võib keeleametniku ettekirjutusega saata ka käesoleva seaduse § 26 lõikes 3 või 5 nimetatud isiku, kui keeleametnikul on riikliku järelevalve käigus tekkinud põhjendatud kahtlus, et isiku keeleoskus ei vasta õigusaktides talle kehtestatud keeleoskustaseme nõuetele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse täitmiseks tähtaja määramisel võetakse arvesse aega, mis kulub nõutaval tasemel keeleoskuse omandamiseks. Kui isik on sooritanud ettekirjutuses määratud tähtaja jooksul nõutaval tasemel eesti keele eksami, siis on tal õigus taotleda eesti keele õppe eest tasutud õppemaksu hüvitamist kuni 100 protsendi ulatuses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud õppemaks hüvitatakse kodakondsuse seaduse § 8¹ lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud piirmäära ulatuses.

(5) Tasemeeksameid korraldava asutuse juht algatab kuus kuud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse täitmiseks määratud tähtaja saabumist eesti keele tasemetunnistuse või enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistuse kehtetuks tunnistamise menetluse, kui tasemeeksamile saadetud isik ei ole selleks hetkeks sooritanud tasemeeksamit vähemalt keeletunnistusel märgitud tasemel.

(6) Kontrollitud isikut teavitatakse eesti keele tasemetunnistuse või enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistuse kehtetuks tunnistamise menetluse alustamisest.

(7) Tasemeeksameid korraldava asutuse juht ei tee eesti keele tasemetunnistuse või enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistuse kehtetuks tunnistamise otsust varem kui 30 päeva möödumisel käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud teate saatmise päevast.

§ 29. Nõuded täiskasvanute koolituse eesti keele õppekavale

Erakoolina tegutsevas täiskasvanute koolitusasutuses rakendatava täiskasvanute tööalase või vabaharidusliku koolituse eesti keele õppekavas peab olema määratud õppe eesmärk, õppe sisu ja maht ning kavandatud õpiväljundi seos käesoleva seaduse lisa kirjeldatud keeleoskustasemetega.

6. peatükk Riiklik järelevalve

§ 30. Riikliku järelevalve tegija

(1) Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle teeb riiklikku järelevalvet Keeleinspeksioon (edaspidi *inspeksioon*).

(2) Käesoleva seaduse §-s 29 kehtestatud nõuete täitmise üle tehakse riiklikku järelevalvet erakooliseaduses kehtestatud korras.

§ 31. Inspeksiooni pädevus ning keeleametniku õigused ja kohustused

(1) Inspeksiooni pädevuses on kontrollida eesti keele ja võõrkeelte kasutamist ning eesti keele oskuse ja eesti keele kasutamise nõuete täitmist seaduses ja seaduse alusel sätestatud valdkondades.

(2) Oma ülesannete täitmisel on keeleametnikul õigus:

1) takistamatult kontrollida käesolevas seaduses ning teistes keeleoskust ja keelekasutust sätestavates õigusaktides kehtestatud nõuete täitmist;

2) saada riiklikuks järelevalveks vajalikku teavet, sealhulgas tutvuda riiklikuks järelevalveks vajalike dokumentide või nende koopiatega ja saada nendest ära kirju või väljavõtteid;

3) teha tasemeeksameid korraldava asutuse juhile ettepanek tunnistada avaliku teenistuja, töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele tasemetunnistus või enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistus kehtetuks käesoleva seaduse § 28 lõikes 5 kirjeldatud juhtumil;

4) teha tööandjale ettepanek lõpetada töötajaga tööleping või teha avaliku teenistuja ametisse nimetamise õigust omavale isikule ettepanek vabastada avalik teenistuja ametikohalt, kui töötaja või avalik teenistuja ei oska eesti keelt nõutaval tasemel;

5) saata nõuetele mittevastava keeleoskusega töötaja või avalik teenistuja tasemeeksamile;

6) teha riigiasutusele, kohaliku omavalitsuse asutusele, riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse asutuse hallatavale asutusele, äriühingule, mittetulundusühingule, sihtasutusele või nende ametiisikule või töötajale ettekirjutusi käesoleva seadusega ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega sätestatud nõuete rikkumise lõpetamiseks ja edasiste rikkumiste ärahoidmiseks.

(3) Keeleametnik on kohustatud oma tööülesannete täitmisel esitama ametitõendi.

(4) Keeleametnik on kohustatud hoidma talle ametikohustuste täitmisel teatavaks saanud äri- ja kutsesaladusi ning muud juurdepääsupiiranguga teavet, kui seadus ei näe ette selle avaldamist.

§ 32. Ettekirjutus

(1) Ettekirjutuses märgitakse:

- 1) isiku nimi, kellele ettekirjutus on tehtud;
- 2) õigusrikkumise asjaolude kirjeldus;
- 3) õigusrikkumise lõpetamiseks vajalike toimingute tegemise kohustus;
- 4) ettekirjutuse õiguslik alus;
- 5) ettekirjutuse tegemise kuupäev;
- 6) ettekirjutuse täitmise tähtpäev;
- 7) ettekirjutuse teinud keeleametniku nimi, ametikoht ja allkiri;
- 8) ettekirjutuse vaidlustamise tähtaeg ja kord;
- 9) hoiatus käesoleva seaduse §-des 33–37 sätestatud meetmete ning asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud sunnivahendite rakendamise võimaluse kohta.

(2) Ettekirjutuse täitmise tagamiseks võib riikliku järelevalve tegija rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

7. peatükk Vastutus

§ 33. Eesti keele kasutamise kohustuse rikkumine

(1) Eesti keele kasutamise kohustuse rikkumise eest riigiasutuse, avalik-õigusliku juriidilise isiku või selle asutuse, kohaliku omavalitsuse asutuse, äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja asjaajamises, kirjavahetuses, aruandluses, isikutega suhtlemisel või töötajale tööalase teabe edastamisel, samuti pitsatil, templil või kirjalangil – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2600 eurot.

§ 34. Keelenõuete rikkumine audiovisuaalse teose üldsusele kättesaadavaks tegemisel

(1) Eestikeelse tõlke puudumise eest võõrkeelse audiovisuaalse teose üldsusele kättesaadavaks tegemisel, telejaamade võõrkeelse saate või eestikeelse raadiosaate võõrkeelse osa edastamisel – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

(3) Eestikeelse tõlke võõrkeelsele tekstile sisulise või vormilise mittevastavuse eest võõrkeelse audiovisuaalse teose üldsusele kättesaadavaks tegemisel – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(4) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 1300 eurot.

§ 35. Eesti keele kasutamise nõuete ja kirjakeele normi rikkumine

(1) Eesti keele kasutamise nõuete ja kirjakeele normi rikkumise eest avalikku kohta paigaldatud viidal ja sildil, välireklaamis, sealhulgas poliitilise agitatsiooni eesmärgil paigaldatud välireklaamis, ning veebilehel, ettevõtte liiginimetuse eksponeerimisel ja nime ümberkirjutamisel, samuti eestikeelse olulise teabe eesti keeles esitamata

jätmise eest kaubamärkide kasutamisel tegevuskoha tähisena või reklaamis ning olulise võõrkeelse teabe eesti keelde tõlkimata jätmise eest avalikel üritustel – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 1300 eurot.

§ 36. Eesti keele kasutamise nõuete rikkumine tarbija teenindamisel

(1) Eesti keele kasutamise nõuete rikkumise eest tarbija teenindamisel, eestikeelse märgistuse või kasutusjuhendi puudumise eest kaupadel ning käesoleva seaduse § 17 lõikes 2 nimetatud isikutele kauba või teenuse omaduste ja kasutamistingimuste kohta eestikeelse teabe andmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2600 eurot.

§ 37. Keeleoskustnõuete rikkumine

Tööandja poolt töötaja suhtes keeleoskustnõuete rakendamata jätmise, samuti avaliku teenistuja või töötaja poolt keeleoskustnõuete eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

§ 38. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 33–37 sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku ja vääртеomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 33–37 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keeleinspeksioon.

8. peatükk Lõppsätted

§ 39. Eesti keele oskust tõendavate tunnistuste vastavus

(1) Enne 2008. aasta 1. juulit väljastatud eesti keele tasemetunnistused loetakse vastavaks järgmiselt:

- 1) algtaseme keeleoskuse tunnistus eesti keele B1-taseme tunnistusele;
- 2) kesktaseme keeleoskuse tunnistus eesti keele B2-taseme tunnistusele;
- 3) kõrgtaseme keeleoskuse tunnistus eesti keele C1-taseme tunnistusele.

(2) Enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistust arvestatakse keeleoskustnõude täitmist tõendava dokumendina isiku puhul, kelle keeleoskus on tööandja hinnangul piisav vastaval töö- või ametikohal töötamiseks. Tööandjal on kahtluse korral õigus pöörduda inspeksiooni poole hinnangu saamiseks isiku keeleoskuse piisavuse kohta.

§ 40. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduses (RT I 2002, 3, 7; 2010, 44, 262) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 43 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Alkohoolse joogi müügikohas tehakse õigusaktidest tulenev, tarbijapakendi märgistusel esitatav kohustuslik teave kirjalikult kättesaadavaks eesti keeles.”;

2) paragrahvi 76 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva seaduse § 43 lõikes 4 sätestatud tarbijapakendi märgistusel esitatav kohustuslik teave peab olema eesti keeles kirjalikult kättesaadavaks tehtud alates 2013. aasta 1. juulist.”

§ 41. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduse (RT I, 23.12.2010, 37) § 1 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui nimetatud isikud korraldavad eesti keele õpet täiskasvanute tööalase või vabaharidusliku koolitusena, kohaldatakse neile käesolevat seadust sõltumata nende korraldatava õppe kestusest.”

§ 42. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (RT I, 17.12.2010, 33) § 41 lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekul keeleseaduse § 11 alusel antud luba kasutada selle kohaliku omavalitsuse sisemise asjaajamise keelena omavalitsusüksuse püsielanike enamiku keelt kehtib kuni kõnealuse volikogu volituste lõppemiseni.”

§ 43. Märjukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse muutmise

Märjukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse (RT I 2004, 81, 542; 2007, 12, 66) §-s 5 tehakse järgmised muudatused:

1) lõike 9 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) märjukiri või selgitustaotlus ei ole esitatud eesti keeles ja keeleseaduse § 12 kohaselt ei ole adressaat kohustatud sellele vastama;”;

2) lõikes 11 asendatakse tekstiosa „keeleseaduse § 8” tekstiosaga „keeleseaduse § 12”.

§ 44. Täiskasvanute koolituse seaduse muutmise

Täiskasvanute koolituse seaduse (RT I 1993, 74, 1054; 2010, 41, 240) § 4 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Füüsilisest isikust ettevõtjale ja eraõiguslikule juriidilisele isikule, kes korraldavad eesti keele õpet täiskasvanute tööalase või vabaharidusliku koolitusena, kohaldatakse erakooliseadust sõltumata nende korraldatava õppe kestusest.”

§ 45. Seaduse kehtetuks tunnistamine

Keeleseadus (RT I 1995, 23, 334; 2010, 22, 108) tunnistatakse kehtetuks.

§ 46. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2011. aasta 1. juulil.

Ene Ergma
Riigikogu esimees

Keeleseadus
lisa 1

Keeleoskustasemete kirjeldused

C-tase	C2	Mõistab vaevata kõike kuulnud ja loetut. Oskab resümeerida eri tüüpi suuliste jakirjalike allikate teavet ja sõnastada neis esitatud põhjendusi ja arutlusi. Oskabend spontaanselt, ladusalt ja täpselt väljendada, eristades ka keerukamatesituatsioonide peenemaid tähendusvarjundeid.
	C1	Mõistab pikki ja keerukaid tekste, tabab ka varjatud tähendust. Oskab endspontaanselt ja ladusalt mõistetavaks teha, väljendeid eriti otsimata. Oskabkasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii avalikes, õpi- kui ka tööoludes. Oskab luua selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutadessidusvahendeid ja sidusust loovaid võtteid.

B-tase	B2	Mõistab keerukate abstraktsel või konkreetsel teemal tekstide ning erialasemõttevahetuse tuuma. Suudab spontaanselt ja ladusalt vestelda sama keeleemakeelse kõnelejaga. Oskab paljudel teemadel luua selget, üksikasjalikkuteksti ning selgitada oma vaatenurka, kaaluda kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi.
	B1	Mõistab kõike olulist endale tuttavatel teemal, nagu töö, kool ja vaba aeg. Saabenamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse. Oskab koostadalihtsat teksti tuttavatel või enda jaoks huvipakkuvatel teemal. Oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ja plaane.

A-tase	A2	Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle olulistevaldkondadega, nagu info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukohtja töö. Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest jalihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskab lihtsate fraaside ja lausete abil kirjeldada oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendada omavajadusi.
	A1	Mõistab ja kasutab igapäevaseid väljendeid ja lihtsamaid fraase, et omavajadusi rahuldada. Oskab ennast ja teisi tutvustada ning pärida elukohta, tuttavate inimeste ja asjade järele ning vastata sama ringi küsimustele. Suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner räägib aeglaselt ja selgelt ning on valmis aitama.